

Rozhodčí a smírčí rada spolku Junák – český skaut, z. s.

v plénu svých členů ve složení předseda Mgr. Petr Pavlok, místopředseda RNDr. Tomáš Řehák a členové Mgr. Jiří Kubala, doc. Ing. Jan Stejskal, Ph.D., JUDr. Lucie Procházková, Ph.D., za účasti náčelní, náčelníka a starosty, vynesla podle čl. 155 Stanov Junáka – českého skauta, z.s., tento

NÁLEZ

ze dne 1. 11. 2020

**ve věci výkladu čl. 91, jakož i čl. 90, 95 a 106 Stanov Junáka
v otázce volného či vázaného mandátu delegáta Valného
sněmu**

VÝROK

Na usnesení sněmu organizační jednotky, kterým ukládá jím zvolenému delegátu Valného sněmu hájit určité stanovisko, se pohlíží pouze jako na projev vůle bez právní závaznosti pro delegáta. Ten je při svém rozhodování povinen zohledňovat zájmy a stanovisko těch, kteří jej do funkce zvolili; to však nic nemění na jeho povinnosti činovníka ústředního orgánu hájit podle svého nejlepšího vědomí a svědomí zájmy celého spolku Junáka českého skauta, z. s.

ODŮVODNĚNÍ

I. K zahájení a průběhu řízení

[1] Dne 6. 2. 2020 bylo Rozhodčí a smírčí radě doručeno podání br. JUDr. Kryštofa Horna, jehož obsahem je podnět směřující k vyvolání řízení o výkladu Stanov. Citovaný podnět formuluje spornou otázku následovně: zda Stanovy Junáka umožňují sněmům organizačních jednotek či jiným orgánům Junáka platně zavázat svým usnesením (řídicím aktem) delegáta Valného sněmu k určitému způsobu hlasování nebo jinému výkonu jeho mandátu.

[2] Rozhodčí a smírčí rada shledala, že podnětem je vymezena otázka, která obsahově je otázkou výkladu Stanov.

[3] Usnesením č.j. RSRJ 1/2020 - 3 ze dne 5. 3 2020 Rozhodčí a smírčí rada (1) zahájila řízení o výkladu čl. 91, jakož i čl. 90, 95 a 106 Stanov Junáka v otázce volného či vázaného mandátu

delegáta Valného sněmu, (2) stanovila okruh účastníků řízení (účastníky řízení jsou náčelní, náčelník a starosta Junáka) a (3) uložila účastníkům řízení, aby své případné vyjádření k předmětu řízení učinili a Rozhodčí a smírčí radě doručili nejpozději ve lhůtě do 15. 3. 2020. Krátká lhůta pro vyjádření účastníků byla odůvodněna blízkým se termínem konání XVI. Valného sněmu Junáka (svolán již na 27. - 29. 3. 2020).

[4] Dne 9. 3. 2020 obdržela Rozhodčí a smírčí rada žádost sestry Evy Měřínské, náčelní, o prodloužení lhůty pro vyjádření do konce března 2020. Dne 10. 3. 2020 obdržela Rozhodčí a smírčí rada prostřednictvím asistentky Lenky Šablové žádost bratra Josefa Výprachtického, starosty Junáka, o výrazné prodloužení lhůty pro vyjádření. Dne 12. 3. 2020 bylo starostou Junáka rozhodnuto o změně termínu konání XVI. Valného sněmu Junáka (přesunutí na září 2020). Jelikož původní lhůta pro vyjádření účastníků byla stanovená právě s ohledem na blízký se termín konání XVI. Valného sněmu Junáka, kdy bylo snahou Rozhodčí a smírčí rady vyřídit věc přednostně a s největším urychlením, a tento důvod následně opadl, bylo možné a vhodné vyhovět žádosti účastníků řízení a lhůtu pro vyjádření přiměřeným způsobem prodloužit, což Rozhodčí a smírčí rada učinila usnesením č.j. RSRJ 1/2020 - 6 ze dne 5. 4. 2020, a to do 31. 5. 2020.

[5] Všichni účastníci řízení se ve stanovené lhůtě vyjádřili.

[6] Bratr Marek Baláš, náčelník, se ve svém e-mailu, zaslaném Rozhodčí a smírčí radě dne 24. 5. 2020, vyjádřil, že *“Delegát (nebo i zástupce jednotky v radě vyšší jednotky) má v první řadě jednat podle svého vědomí a svědomí a nemá být vázán rozhodnutím O.J. Delegátka či delegát VSJ má jednat v zájmu Junáka jako celku a má mít možnost svobodně se rozhodovat na základě všech dostupných informací, které jsou aktuální v čase rozhodování. (Dovedu si představit případ, kdy je delegát zavázán k určitému hlasování a mezi zavázáním a hlasováním se změní situace nebo jednotka delegáta zavázala na základě neúplných či zkreslených informací).”*.

[7] Sestra Eva Staněk, náčelní, zaslala e-mailem ze dne 24. 5. 2020 obsáhlejší vyjádření, kde nejprve stručně shrnula obsah podání br. Horna a následně uvedla, že je *“... přesvědčena, že právní argumentace a “autoritativní zodpovězení” předložené otázky není pro naši organizaci Junák – český skaut, jeho členky a členy a především pro celkovou atmosféru nutné. Za zásadní považují naopak zdravou důvěru, důvěru v člověka, důvěru v kandidátku/kandidáta a delegátku/delegáta. Delegát/ka má v první řadě jednat dle svého nejlepšího svědomí. Byla bych ráda, kdyby optikou jeho rozhodování byl prospěch celku, kdyby se snažil/a vždy hledat řešení nejlepší pro Junáka. Zároveň je dle mého žádoucí, aby byl/a delegát/ka seznámen/a s názory vysílající jednotky, aby je mohl/a při debatě či hlasování na VSJ zohlednit.”* V závěru svého vyjádření sestra náčelní uvedla, že jí není známo, *“že by nějaká jednotka měla snahu zavázat usnesením svého delegáta nebo delegátku. Mrzí mě, že vůbec vyvstala potřeba tuto věc striktně vykládat.”*.

[8] Vyjádření bratra Josefa Výprachtického, starosty, bylo Rozhodčí a Smírčí radě doručeno dne 26. 5. 2020 a sděluje v něm následující: *“Jsem přesvědčen, že delegát Valného sněmu má jednat a hlasovat dle svého nejlepšího vědomí a nemá být zavázán k určitému způsobu hlasování. Je přitom žádoucí, aby znal názory vysílající jednotky a mohl je v diskuzi či při hlasování zohlednit. Obdobně je žádoucí, aby delegáti a delegátky sněmu vysílající jednotky znali názory a pohledy delegátů Valného sněmu na témata Valného sněmu, s vědomím toho se při volbě rozhodovali a tedy měli důvěru v to, že zvolený delegát bude jednotku dobře zastupovat.”*.

[9] Další procesní úkony nebyly v řízení ze strany navrhovatele, účastníků řízení ani Rozhodčí a smírčí rady učiněny.

II. Samotné zdůvodnění výroku

[10] Každý člověk zastává různé sociální role, které se prolínají a vzájemně ovlivňují. V určitých situacích se pak tyto role mohou dostat do konfliktu, kterého se jejich nositel musí určitým způsobem zhostit a zpravidla některou z rolí upřednostnit. Pro skauty je jednou z těchto životních rolí i skauting jako takový, tedy vědomé přihlášení se k určitým hodnotám; příslušnost k hnutí, které tyto hodnoty personalizuje; členství v organizaci, která hnutí institucionalizuje. Pro skautské činovníky pak specifickou roli představuje každá jednotlivá činovníká funkce – a i ty se v určitém okamžiku mohou dostat do konfliktu, který musí jejich nositel vypořádat.

[11] Součástí všech činovníckých rolí je i nějaká odpovědnost a nějaké pravomoci. Zde je třeba připomenout, že pravomoc a odpovědnost jsou vzájemně neoddělitelné. Nabyde-li tedy někdo pravomoc konat, je odpovědný za výsledek tohoto konání i za to, že nekonal, přestože konat mohl a měl. Stejně tak nenabyde odpovědnosti ten, kdo zároveň nenabyl pravomoci. Znamená to tedy, že na činovníckou funkci můžeme nahlížet i jako na soubor inherentních povinností, z nichž některé jsou výslovně zformulované v předpisech, některé lze jen dovodit z vnitřního práva jako neoddělitelnou součást svěřené pravomoci a odpovědnosti.

[12] Dále pak platí, že každý činovník je ve své činovnícké roli vázán, ve smyslu, že je povinen ji vykonávat řádně, tedy v souladu s vnitřním právem.

[13] V praxi tedy každý činovník musí dostát povinnostem, které vyplývají z pro něj závazných řídicích aktů nadřízených orgánů i povinnostem, které vyplývají z jemu svěřených odpovědností a pravomocí. Klíčovou otázkou pak je, co má činovník udělat, když se tyto povinnosti ocitnou ve vzájemném konfliktu.

[14] Stanovy¹ a návazné vnitřní předpisy výslovně řeší konflikt pravomocí v situaci, kdy by na někoho vzájemně rozporně působily dva různé řídicí akty. V takovém případě „vyšší bere“, tedy přednost má řídicí akt vyšší právní síly². Oproti tomu Stanovy výslovně neřeší konflikt mezi řídicím aktem, u něhož závaznost vyplývá z určité role skauta, a mezi odpovědností činovníka, která je jinou samostatnou rolí. A rovněž výslovně neřeší konflikt odpovědností u činovníka, který má více činovníckých funkcí. Přesto Stanovy poskytují spolu se zažitými zvyklostmi dostatek vodítek pro vypořádání těchto otázek a umožňují výklad, jak věci po právu jsou.

[15] V otázce podřízenosti členů organizace vůči orgánům organizačních jednotek (dále též jen OJ) určují Stanovy v čl. 59, že vyhlášky OJ jsou závazné pro všechny orgány a členy této OJ, jakož i pro všechny organizační jednotky jí podřízené. Obecněji to pak platí pro všechny řídicí akty v působnosti OJ, neboť čl. 65 stanoví, že právní síla řídicích aktů, které nejsou předpisem, je dána postavením orgánu, který rozhodnutí učinil.

[16] Textace čl. 59 a 65 Stanov by mohla vést k úvaze, že řídicí akty OJ se vztahují na veškerou činnost členů OJ bez ohledu na skautskou roli, ve které působí. Tomu ale odporuje znění čl. 38 Stanov, který určuje, že orgány OJ rozhodují ve věcech organizační jednotky, které nejsou upraveny řídicími akty vyšší právní síly. Lze snadno usoudit, že pokud kupříkladu člen střediska vykonává funkci starosty Junáka, není výkon této funkce věcí střediska a středisková rada nemůže svému členovi přikazovat, jakým způsobem má funkci starosty vykonávat. Takový příkaz by byl zatížen podstatnou vadou ve smyslu čl. 68 písm. b) Stanov, neboť by byl přijat orgánem, který k tomu není oprávněn, tudíž ani není třeba zvažovat, zda by nebyl v rozporu s řídicími akty vyšší právní síly.

¹ Junák – český skaut, z. s., stanovy spolku schválené XIV. Valným sněmem Junáka v Litomyšli dne 29. 3. 2014. [Dostupné on-line: <https://www.skaut.cz/wp-content/uploads/2018/05/stanovy-junaka.pdf>]

² Viz zejména čl. 57 a 65 Stanov.

[17] Na druhou stranu je ale třeba zdůraznit, že funkce starosty nezbavuje jejího nositele povinnost podřídit se střediskové radě ve věcech, které do její působnosti spadají – kupříkladu stanovení výše členského příspěvku pro středisko.

[18] Je tedy třeba vymezit, které záležitosti do působnosti OJ spadají, a které nikoliv. V zásadě přicházejí do úvahy dvě hlediska – hledisko ustanovení a hledisko účelu.

[19] Pokud se týká **hlediska ustanovení**, pak ve vnitřním právu Junáka typicky platí, že činovník je podřízen orgánu, který jej do funkce ustavil. Tento princip lze dovodit z výše uvedené úvahy o nedělitelnosti odpovědnosti a pravomoci. Jestliže má nějaký orgán pravomoc ustavit činovníka do funkce, vzniká mu tak spoluodpovědnost za řádný výkon této funkce. Konkrétně je tento princip ve Stanovách výslovně uplatněn kupříkladu ve čl. 38, 129 či 131; obdobná ustanovení pak lze najít v dalších vnitřních předpisech.

[20] Mimo orgánu, který činovníka do funkce ustavil, je činovník podřízen i těm, které jsou tomuto orgánu nadřízené. Dále pak mohou předpisy pravomoc nadřízenosti rozšířit i na jiné orgány: tak je kupříkladu náčelník Junáka podřízen náčelnictvu, přestože je volen valným sněmem. Obdobně je vedoucí střediska podřízen střediskové radě, přestože je volen sněmem.

[21] Výhodou hlediska ustanovení je jednoduchost, která však – jak vzápětí doložíme – může být zavádějící. Podstatnější totiž, než kdo činovníka do funkce ustanovil, je účel, pro který se tak stalo.

[22] **Hledisko účelu** tedy vychází z toho, **pro koho** je činovník ustanoven, **k čemu** je jeho služba zaměřena. Ale i zde je třeba znovu vzít v potaz výše uvedenou úvahu o rolích. Některé činovnícké funkce v sobě nesou několik rolí zároveň. Kupříkladu člen náčelnictva, který je ustaven v souladu s čl. 114, písm. d) Stanov jako zástupce junáckého kraje, je jistě řádným členem náčelnictva, kterému náleží vykonávat funkci podle svého nejlepšího svědomí v zájmu Junáka jako celku. Je ale – na rozdíl od členů Náčelnictva, kteří byli zvoleni na Valném sněmu podle čl. 114 písm. a) až c) Stanov – také zástupcem svého kraje; musí tedy přihlížet k jeho specifickým zájmům a potřebám a názorům, které orgány kraje artikulují. Obdobná je situace vedoucího oddílu, který je z toho titulu členem střediskové rady či situace vedoucího střediska, který je z titulu své funkce členem rady vyšší organizační jednotky (dále též “VOJ”).

[23] Obdobnou úvahu lze učinit i o celých orgánech organizačních jednotek. Kupříkladu středisková rada je orgánem **správním** a zároveň orgánem **samosprávním**.

- Jako orgán správní implementuje na lokální úrovni vůli nadřízených orgánů a je tedy součástí správy společných věcí Junáka jako celku či jeho vyšších organizačních jednotek.
- Z povahy spolkového práva³ i ze Stanov však jasně plyne, že organizační jednotky jakožto pobočné spolky mají určitou míru samosprávné autonomie, v jejímž rámci si své vnitřní záležitosti řeší samy, byť vždy v rámci stanoveném vnitřním právem. Je tudíž zjevné, že jakékoliv zasahování do vnitřních věcí organizační jednotky musí mít pádný důvod takového charakteru, který by v právním řádu odpovídal narušení veřejného pořádku či rozporu s dobrými mravy. Zjednodušeně lze říci, že takový zásah je opodstatněný pro ochranu oprávněných zájmů Junáka jako celku či příslušné nadřízené VOJ, případně pro odstranění hrozby či již existující překážky, která by mohla bránit či již brání naplňování účelu a poslání organizační jednotky v souladu s principy a ideou skautingu. Zásah vyššího orgánu, který bez takového opodstatnění zasahuje do vnitřních věcí jednotky, by byl stížen vadou ve smyslu čl. 67, případně podstatnou vadou ve smyslu čl. 68 Stanov.

³ Zejména Občanský zákoník, §§ 214-302.

[24] V některých situacích je oddělení role správní a samosprávné obtížné. Kupříkladu při schvalování letních táborů vykonává středisková rada roli správní tým, že posuzuje, zda je tábor řádně zabezpečen personálně i jinak, a tak chrání zdraví a bezpečnost účastníků tábora, které jsou veřejným zájmem, i dobrou pověst Junáka, která je zájmem celé organizace. Zároveň ale středisková rada zohledňuje i otázky veskrze samosprávné – kupříkladu ekonomickou stránku tábora, která má dopad na hospodaření střediska.

[25] Sněmy organizačních jednotek pak jsou orgány především (pokud ne výhradně) samosprávnými. Proto je zasahování do jejich chodu možné jen v omezené míře, a to především na úrovni pravidel, nikoliv pak individuálních řídicích aktů. Pravidla kupříkladu stanoví, jak má být sněm svolán, kdo jsou jeho delegáti apod. Tím je chráněn zájem na dodržení demokratického charakteru organizace, který je zakotven ve Stanovách.

[26] Zásah ve formě individuálního řídicího aktu spočívajícího ve zrušení výsledku voleb vedoucího střediska lze akceptovat v případě, že nadřízený orgán zjistí zásadní porušení pravidel⁴ pro svolání sněmu a z toho vyplývající nelegitimitu voleb. Oproti tomu naprosto nepřijatelným uplatněním autority nadřízeného orgánu by byl pokyn vedoucího VOJ, kterého ze dvou způsobilých kandidátů na funkci vedoucího střediska má střediskový sněm zvolit. Takový zásah (byť skutečně nadřízeného orgánu) by byl nepřijatelným vměšováním do samosprávy střediska, a proto ve zjevném rozporu s vnitřním právem a byl by tedy stížen podstatnou vadou ve smyslu čl. 68 Stanov, což znamená, že střediskový sněm by k němu nemusel nijak přihlížet.

[27] Podobně samosprávný charakter má i volba delegátů na vyšší sněmy. V dalším textu budeme pro zjednodušení terminologie předpokládat, že se jedná o delegáta Valného sněmu zvoleného na střediskovém sněmu, byť stejná situace nastává i u volby sněmem VOJ.

[28] Je zjevné, že do volby delegáta střediska na Valný sněm nemohou zasahovat žádné jiné orgány než samotný střediskový sněm. Ostatní orgány střediska to být nemohou, protože jsou sněmu podřízené. Orgány střediska nadřízené to být nemohou, protože by se jednalo o nepřijatelné zasahování do samosprávné autonomie střediska. Žádné orgány nemohou ani jinak zasahovat do vztahu mezi delegátem a střediskovým sněmem, nemohou tedy ani zvolenému delegátovi určovat, jaká stanoviska má na Valném sněmu hájit. Zbývá tedy otázka, zda tak může učinit střediskový sněm samotný.

[29] Pokud použijeme výše uvedené kritérium ustanovení, zdá se být otázka jasná – střediskový sněm delegáta volí, tedy má za výkon jeho funkce odpovědnost a tím má vůči němu i řídicí pravomoc. Toto hledisko je ale právě v tomto případě zavádějící, jak bude vysvětleno dále.

[30] Pokud použijeme kritérium účelu, je situace podstatně jiná. Zde totiž je třeba opět přihlídnout k dualitě dvou rolí, které s sebou činnostní funkce delegáta VSJ nese. Podobně jako ve výše uvedeném případě člena Náčelnictva zastupujícího kraj, má delegát střediska jak zodpovědnost zástupčí, tak také zodpovědnost činníka ústředního orgánu spravujícího Junák jako celek, tedy vedeného právě zájmem Junáka jako celku.

[31] Zástupčí role spočívá v tom, že delegát na Valný sněm zastupuje středisko, které jej na sněm vysílá, respektive činníky střediska. Občanský zákoník (dále jen "OZ") standardně předpokládá jako vrcholný orgán spolku členskou schůzi, tedy schůzi všech členů spolku. Od vůle členské schůze se pak odvíjí legitimita všech ostatních orgánů spolku. U velkých spolků (jakým Junák nepochybně je) je ale konání členské schůze nepraktické či přímo nemožné. V takovém případě pak nabízí OZ institut dílčích členských schůzí (§255 OZ) nebo institut

⁴ Viz např. čl. 141 Organizačního řádu.

shromáždění delegátů (§ 256 OZ). Strukturu a postavení shromáždění delegátů pak OZ dále neupravuje.

[32] Je nutno připomenout, že úprava spolkového práva je v tomto směru dispozitivní a spolky si tak mohou svoji spolkovou samosprávu upravit odlišně.

[33] Junák využívá dispozitivitu spolkového práva tak, že sám sebe ustavuje jako činovnickou demokracii. Konkrétně čl. 21 Stanov říká: *“Junák je činovnickou demokracií v tom smyslu, že odpovědnost za řízení organizace a právo i povinnost podílet se na rozhodování mají činovníci nebo jimi volení delegáti sněmů; ostatní osoby jen tehdy, je-li tak určeno vnitřním právem.”*

[34] Lze tedy dovodit, že je to vůle činovníků, od které se odvíjí legitimita všech orgánů Junáka, a tedy i jejich působnosti. Z tohoto pohledu tedy Valný sněm Junáka odpovídá shromáždění delegátů, od nichž se očekává, že jednají v souladu se zájmy činovníků, jimiž byli zvoleni a v souladu s jejich většinovým názorem. V tom spočívá zástupčí role, při které delegát střediska zastupuje zájmy a vůli činovníků střediska na Valném sněmu.

[35] Delegát Valného sněmu ale má vedle zástupčí role i roli činovníka ústředního orgánu, který hájí zájmy Junáka jako celku. Junák totiž není federací či svazem svých organizačních jednotek, je spolkem výhradně fyzických osob. Tyto jsou zároveň jak členy hlavního spolku, kterým je Junák jako celek, tak i jeho pobočných spolků, kterými jsou organizační jednotky Junáka. Opět je zjevné, že tato jednotlivá členství představují různé role, které se za určitých okolností mohou ocitnout i v konfliktu. A tak střediskový delegát Valného sněmu může vnímat odlišně zájmy svého střediska, jímž byl za delegáta Valného sněmu zvolen, a Junáka jako celku, jehož je členem a v té chvíli i členem ústředního, ba dokonce nejvyššího, orgánu.

[36] Pokud se zájem či vůle střediska shoduje s tím, co delegát podle svého nejlepšího vědomí a svědomí považuje za zájem Junáka jako celku, nenastává žádný problém. Ten ovšem nastává v situaci, kdy delegát zjistí, že zájem či stanovisko střediska je v rozporu s tím, co on podle svého nejlepšího vědomí a svědomí považuje za zájem Junáka jako celku. V tu chvíli musí tento konflikt vyřešit.

[37] Pokud konflikt vznikne již v samém počátku, tedy na střediskovém sněmu, měl by o něm neprodleně informovat, aby dal sněmu možnost se s tím vypořádat – třeba volbou jiného delegáta či jiným způsobem. Pokud ale tento konflikt vypořádán není, nebo vznikne později, **musí delegát upřednostnit zájmy Junáka jako celku**. Argumenty pro toto stanovisko jsou dva: samosprávný charakter Junáka jako celku a suverenita Valného sněmu.

[38] Jak je uvedeno výše, je Junák samosprávnou činovnickou demokracií, přičemž vrcholným projevem této demokracie je činnost Valného sněmu. Pokud by ale delegáti upřednostnili zájmy svých středisek před zájmem Junáka jako celku, **není již nikdo, kdo by tento zájem mohl bránit**. To jasně vyplývá ze skutečnosti, že Valný sněm je nejvyšším orgánem a z toho, že v souladu se čl. 105 Stanov mají delegáti zvolení organizačními jednotkami alespoň čtyř pětinovou většinu.

[39] Druhým argumentem pak je suverenita Valného sněmu. Ta je explicitně zakotvena v čl. 91 Stanov, který zní *“Průběh a jednání Valného sněmu i probíhajících voleb se řídí Stanovami a Řádem Valného sněmu, který schvaluje Náčelnictvo a zveřejní jej alespoň tři měsíce před zahájením Valného sněmu. Sněm platnost Řádu Valného sněmu po svém zahájení vezme na vědomí, nebo svým usnesením přijme nový. Řád Valného sněmu je, i kdykoliv v průběhu zasedání Sněmu, změněn nebo vyložen, vysloví-li se tak nadpoloviční většina přítomných delegátů Valného sněmu. Valný sněm není vázán ve svém rozhodování řídicími akty nižších orgánů.”*

[40] Smyslem tohoto ustanovení je právě zajištění toho, aby Valný sněm nemohl být ve svém rozhodování limitován žádným jiným orgánem, který by tak – byť nepřímo – omezoval suverenitu nejvyššího orgánu. Poslední větu tohoto článku je pak třeba vykládat i tak, že řídicími akty nižších orgánů nemohou být vázáni ani sami delegáti, protože pak by v konečném důsledku byl vázán i sněm jako celek.

[41] Obecněji výše uvedená argumentace vyplývá z povahy vztahu mezi Junákem a jeho organizačními jednotkami. Povaha tohoto vztahu mezi Junákem a středisky je pak dána Stanovami, a to zejména čl. 33, z něž plyne, že právní osobnost organizačních jednotek je odvozena od právní osobnosti Junáka, čl. 34, zakotvujícího podřízenost organizačních jednotek Junáku (nikoliv naopak), a zejména z čl. 36, který stanoví účel střediska, a to že středisko plní úkoly plynoucí z poslání Junáka. Junák není konfederace středisek, Junák a jeho střediska jsou odlišné osoby, provázané sice pevně, ale tak, že Junák zřizuje střediska k naplňování poslání Junáka v místě (působišti střediska), nikoliv že střediska zřizují Junák k prosazení společných zájmů. Jestliže je tedy Valný sněm orgánem Junáka, tkví odpovědnost a povinnost delegáta Valného sněmu právě v tom, že výkonem mandátu delegáta utváří vůli Junáka a skrze to rozhoduje o správě záležitostí Junáka (srov. § 151 odst. 1 OZ).

[42] V neposlední řadě má na posouzení otázky, jaká je povaha mandátu delegáta, vliv také povaha samotného Valného sněmu. Jestliže Stanovy zakotvují Valný sněm jako nejvyšší orgán Junáka, a povolávají ho, aby rozhodoval o nejzávažnějších otázkách a určoval strategické směřování celého Junáka (čl. 95 Stanov), přičemž na úrovni Stanov zakotvují komplexní pravidla jednání Valného sněmu jako kolektivního orgánu (čl. 91 až 103, aj.), je zřejmé, že tento svůj nejvyšší orgán si Junák ustanovil nikoliv jako pouhou platformu pro jednostranná sdělení vůli svých organizačních jednotek, ale především jako platformu, formu společné diskuze skautského lidu a nalézání z takové diskuze vzházející vůle společné pro celý Junák.

[43] Lze tedy shrnout: delegát není nezávislý ve smyslu, že by mohl svůj mandát vykonávat zcela libovolně. Naopak z principu činnické demokracie zakotveného v čl. 21 Stanov plyne, že delegát má reprezentovat na Valném sněmu názor těch činovníků, kteří jej zvolili. Tato odpovědnost se svou povahou nejspíše blíží politické odpovědnosti, která se v demokratických systémech správy společnosti přisuzuje kandidátům na veřejné funkce ve vztahu k jejich voličům. Na druhé straně delegát je vázán odpovědností ve sněmovním jednání hledat a nacházet nejlepší zájem Junáka jako celku. Přitom odpovědnost delegáta tkví v tom, že jako delegát rozvažuje a prostřednictvím sněmovní diskuze posuzuje a nachází to, co považuje za dobré a pravdivé způsoby naplňování poslání skautingu, resp. Junáka jako celku. Prostor tohoto hledání a nacházení je dán plnou šíří vstupů, které jsou delegátu dosažitelné, tedy v první řadě stanoviskem těch, kteří delegáta zvolili, ale též dalšími vstupy, zejména skutečnostmi a stanovisky ostatních delegátů, se kterými se delegát při přípravě na sněmovní jednání, v předsněmovné diskuzi i při vlastním projednávání na Valném sněmu seznámil. Do tohoto hledání delegát vstupuje jako jedinečná lidská bytost, nadaná intelektem a svědomím, které nakonec zakládají a také limitují míru svobody a tvořivosti, která delegátu náleží. Jeho úlohou pak je s využitím svých intelektuálních schopností, své zkušenosti a veden svým svědomím, zvážit tyto vstupy a posoudit, co je zájmem Junáka, přispět ke společnému porozumění a nalezení společné vůle a skrze hlasování podle svého nejlepšího svědomí tuto vůli Valného sněmu, tedy Junáka, utvářet.

Pro přijetí tohoto nálezu hlasovalo 5 členů Rozhodčí a smírčí rady pro, nikdo proti a nikdo se nezdržel. Podle čl. 160 Stanov byl nález přijat.

V Praze dne 1. listopadu 2020

POUČENÍ

Proti rozhodnutí RSRJ není možné se odvolat. Rozhodnutí o výkladu Stanov Junáka je konečné a změnit jej může pouze Valný sněm Junáka.

Tímto není vyloučen opravný prostředek podle zákona.

Mgr. Petr Pavlok

RNDr. Tomáš Řehák

Mgr. Jiří Kubala

doc. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.

JUDr. Lucie Procházková, Ph.D.